

ELŐTERJESZTÉS

Kaposvár hosszú távú turisztikai fejlesztési irányaira vonatkozó javaslatokról

Kaposvár Megyei Jogú Város Közgyűlésének Marketing és Turisztikai Bizottsága 2018. november 7-i ülésén határozott arról, hogy összegyűjtik azokat a turisztikai fejlesztési javaslatokat, amiket a következő önkormányzati ciklus képviselőtestülete, tisztségviselői programjukba tudnak építeni. A bizottság tagjai a beérkezett egyéni javaslatokat két alkalommal munkacsoporti ülés keretében egyeztették, pontosították, és az alábbiakban foglalják össze és ajánlják a képviselőtestület figyelmébe.

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia a gazdaság fejlesztésére három kiemelt ágazatot jelöl meg, ezek egyike a turizmus. Az előterjesztés célja, hogy a turizmus kiemelt szerepét megerősítse, segítse célok, világos jövőkép kitűzését, szorgalmazza a jövőbeli beruházások, fejlesztések esetében a turisztikai szempontok figyelembevételét, átgondolását, mindezzel elősegítve a város működésének turizmus- és turistaorientáltságát.

A célok, fejlesztési tervek meghatározásakor figyelembe kell venni és el kell ismerni azt a munkát, amit az elmúlt években a város a turizmus és a kultúra terén elvégzett. Látni kell azokat az eredményeket, amiket az értékeinkre épített attrakciófejlesztéseknek, kommunikációnak, új városimáznak köszönhetünk. Az eredmények a döntéshozók, a polgármesteri hivatali dolgozók, az intézmények munkatársai, a turizmus szereplői és a helyi lakosság közreműködése nélkül nem jöhettek volna létre. Az előző tíz év legszembetűnőbb változásai a teljesség igénye nélkül:

- akadálymentes, gyalogoszónává alakított belváros
- felújított és kibővített fürdő
- új kulturális központ
- új, felújított, látogatóbaráttá tett kulturális intézmények (Szivárvány Kultúrpalota, Rippl-Rónai Emlékház, Fekete István Látogatóközpont)
- kerékpáros fejlesztések (városi úthálózat, Deseda-tó körüli út)
- új, nemzetközi jelentőségű rendezvény (Kaposfest)
- megszilárdult rendezvénystruktúra
- stabil turisztikai együttműködés, TDM szervezet működése
- díjak a virágosítás, a környezetvédelem és az akadálymentesítés terén
- 2019-től jelentős infrastruktúra-bővülés a sportlétesítmények terén, sportturizmus szilárd alapja lehet
- 2020-21-től jelentős kapacitásbővülés a szállásférőhelyek terén a kemping működésével

A vendégéjszakák száma a KSH adatai alapján 2008-ban 43 729 volt, míg 2018-ban 90 016, ami 105 %-os növekedést jelent. A kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött éjszakák ebben az időszakban 54%-kal emelkedtek. Az egyéb szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma ugyanakkor több, mint hétszeres mértékűre nőtt. Ez összecseng azzal a nemzetközi trenddel, hogy általánossá váltak az egyéni szervezésű utak, továbbá a szállásmegosztó portálok igénybevételével könnyen elérhetővé váltak a családi elhelyezést kínáló szálláshelyek. A pozitív változás az idegenforgalmi adó bevételekben is megmutatkozik. 2008-ban az éves bevétel 2,28 millió Ft volt 335 Ft-os adómérték mellett, 2018-ban a 16 millió Ft-ot is meghaladja úgy, hogy az idegenforgalmi adó mértéke 2013 óta változatlanul 400 Ft éjszakánként.

Az eddig tempót, fejlődést elismerve újabb szintre kell lépnünk, mert a magyarországi, dunántúli, vagy dél-dunántúli városok, a versenytársak is fejlődnek, fejlesztik a turisztikai kínálatukat, így ha nem változtatunk, akkor nem lesz kitörési, stratégiai ágazat Kaposváron a turizmus.

Ezekre az alapokra építve a jövőben elérhető, teljesíthető, ugyanakkor előremutató, fejlődést jelentő stratégiai célokat kell meghatározni. A Bizottság javasolja az alábbi célok kitűzését:

1. Kaposvár legyen a Balaton és a Dráva közötti területen kialakuló turisztikai tengely vezető desztinációja
2. Kaposvár 10 éven belül legyen a dél-dunántúli turisztikai régió második leglátogatottabb települése, és/vagy 10 éven belül legyen legalább 100 000 a városban eltöltött kereskedelmi vendégéjszakák száma
3. Kaposvár rendezvényei újuljanak meg és közülük legyen legalább egy, ami kiemelkedik a vidéki városok rendezvényei közül, méretében, jelentőségében megközelíti a Virágkarnevál, a Savaria Fesztivál vagy a Veszprémfeszt látogatottságát, programkínálatát
4. Új turisztikai látványosságok létrehozása, megalkotása, amely egyben a város polgárait is szolgálja, köz- és komfortérzetét is növeli

1. Kaposvár legyen a Balaton és a Dráva közötti területen kialakuló turisztikai tengely vezető desztinációja

Sportturizmus

A sportturizmushoz a most elkészülő beruházásokkal (versenyuszoda, aréna) már nagyon jók az infrastrukturális adottságai a városnak, a vidéki városok között kiemelkedőek. Ami azonban még hiányzik, hogy a nagyobb létszámú csoportokat (versenyzőket, edzőket, szurkolókat egyaránt) elhelyezni képes szálláshellyel rendelkezünk. 2018-ban a város kereskedelmi férőhely-kapacitása júliusban (amikor a kollégiumok is rendelkezésre állnak) volt a legmagasabb 1536 férőhellyel, tavasszal ez a 600 férőhelyet sem érte el. Ez a turisztikai szezonban, rendezvények idején nem elégséges, nagyszabású, többnapos sportprogramokat sem lehet rá alapozni, elengedhetetlen ezen a téren a fejlesztés kemping- és szállodaépítés révén.

Mivel a szövetségek költségekre kötelezettségvállalást kérnek a rendezvények, bajnoki döntők megrendezéséért, erre a jövőben forrást kell tervezni. Kell továbbá egy olyan függetlenített vezető, szakember vagy szakmai csapat, aki ezeket koordinálja, szervezi, jó kapcsolatrendszerrel rendelkezik a szövetségeknél és az éves rendezvénynaplót összeállításánál tud lobbizni a város érdekében. Aktív kapcsolat szükséges a különböző sportági szövetségekkel abból a célból, hogy ne csak felnőtt, hanem korosztályos versenyek, edzőtáborok is kerüljenek Kaposvárra. Az egy-két hetes edzőtáborok a turisztikai szezonon kívül jó lehetőséget jelentenek a kapacitások kihasználására, ezt edzők, ismert játékosok meghívásával népszerű programmá lehet tenni. Az asztalitenisz csarnok, az RSG csarnok és az atlétika pálya felújításával lehet majd a sportkomplexum teljes.

A Deseda-tó nyújtotta sportolási lehetőségek 2019-ben kiegészülnek a túrakajakozás, túrakenuzás lehetőségével. A strandröplabda pályán túl strandfoci és strandkézilabda pálya, azok mellett mobilvelutók létesítése után amatőr és profi versenyek színtere lehetne, a kempinggel szoros együttműködésben. Továbbra is javasolt a horgászturizmus fejlesztése a Desedán, valamint a Hódos-tónál, a Töröcskei-tónál egyaránt. A Deseda immár világbajnokságnak is helyszínt adott, további hazai és nemzetközi versenyek elnyerése kedvezően hathat a turizmusra is a klasszikus szezont meghosszabbítva.

Fontos, hogy a turisták értesüljenek arról, hogy a város sport- és szabadidős létesítményeit lehet-e és milyen feltételekkel használni. Az egészséges életmódot folytatóknál az úti cél kiválasztásánál szempont lehet, ha jó és/vagy ingyenesen hozzáférhető sportpályák állnak rendelkezésre.

A sportturizmus nagy tömegeket képes megmozgatni, ha a feltételei adottak és abból már bevételek is származnak, több forrás juthat a turizmus más területeire.

A bizottság javasolja, hogy a jövőben a nem klasszikusan turisztikai projektek pl. sportlétesítmény-fejlesztések esetében gondoljanak a tervezésnél a turisztikai aspektusokra is.

Deseda-tó

A fent tárgyalt sportvonatkozásokon túl ahhoz, hogy a Deseda-tó hosszú távon turisztikai és rekreációs célokat tudjon szolgálni, számos, köztük nagy horderejű fejlesztésre is szükség van. A tó jövője szempontjából nagyon sürgető a partvédelem kérdésének rendezése, mert a bemosódások a vízminőséget és a partra épült létesítményeket, akár a kerékpárutat is veszélyeztetik. Az ebben a témában készült tanulmány javaslatait pl. a nádtelepítést illetően célszerű megfogadni, illetve esztétikai megfontolásból homokos strand kialakításainak lépéseit megvizsgálni. A vízminőséget azonban nemcsak közvetlenül a tó környékén történő tevékenységek befolyásolják, hanem a tavat tápláló patakok északi részén, Mernye térségében zajló mezőgazdasági művelés is, amit nehéz a kaposvári önkormányzatnak szabályozni.

A kaposfüredi oldal a turizmus szempontjából kevésbé volt frekvenciált, de a kilátóval és az új játszótérrel már e téren is történt előrelépés, ha 2019-ben elkészül az oda vezető szilárd burkolatú út, sokkal könnyebbé válik a terület megközelítése. A kilátótól északra fekvő bozótos terület hasznosításán érdemes lenne elgondolkodni, akár egy levendulaföld formájában. Egy kis földmunkával és egyéb infrastruktúra megteremtésével ki lehetne strandot alakítani itt is öltözővel, mosdóval, (mozgó)büfével, ami méreteiben lehetne kisebb, mint a toponári. Felmerülő további javaslatok:

- a túrakajakokon, kenukon kívül a kisvitorlások közlekedését engedélyezze a város,
- épüljön az egyik dombon egy desedai ökumenikus kápolna, vallási rendezvények tartására alkalmas terület kialakításával,
- a Sefag Zrt. területén további fejlesztések pl. az arborétum növényállományának gazdagítása az örökzöldek mennyiségének ellensúlyozására.

Kapos-part, Jókai-liget

Minden folyóvíz mellé települt városban hangsúlyos elem a víz, ennek turisztikai szempontú hangsúlyozása Kaposváron hiányzik, és csak jelentős infrastrukturális beruházást követően lehetne megtenni. Állandó és nagyobb vízfelület képzésével, a vízszint állandósításával, a gáton futópályával, kerékpárúttal a szarkavári kastélytól a szentjakabi monostorig több turisztikai látványosságot (Városliget, vár, az új donneri felüljáróval a városközpont, vasútállomás, Virágfürdő) köthetne össze a Kapos. A fejlesztés során nemcsak a rekreációs, hanem a turisztikai szempontokat is figyelembe kell venni, így pl. egyedi vonzerő lehetne a paddleboard (állósörf) eszközök beszerzése.

Városmarketing

Kaposvár új, egységes és egyedi arculati elemeinek alkalmazása, valamint kiterjesztése a turizmusban használt különböző nyomtatott és elektronikus felületekre, ajándéktárgyakra, azokhoz kapcsolódóan shop kialakítása. Az arculati elemek mellé a hiányzó szlogen megtalálása szükséges. A szlogen kapcsán újra átgondolható, hogy mely értékünket állítjuk a kommunikáció középpontjába. Lehetséges témák pl. Rippl-Rónai József, Vaszary János és művészetük, a szecesszió, a zöld város, mezőgazdasági termékek/élelmiszerek, népművészet, néprajz, őshonos állatok. Ezek közül a legerősebb kompetenciára kell építeni, azt tovább erősíteni, sztorikat generálni, annak alárendelni a kínálatot.

A turisztikai marketing hatékonyabbá tételéhez a forrásokat is biztosítani kell. Hiába alakítunk ki jó terméket, minőségi kínálatot, ha nem tudjuk a potenciális turistákhoz eljuttatni. Pótolni, illetve frissíteni kell Kaposvár megjelenését a leglátogatottabb utazástervező, információs felületeken (pl. tripadvisor.com). Nehéz, de elengedhetetlen, hogy a vállalkozók, helyi lakosok számára láthatóvá tegyük a turizmus előnyeit, miként profitálhatnak a vendégek gondolkodásmódjának megismeréséből.

A jelenlegi attrakciók kihasználtságát javítani kellene, így a több bevételből könnyebb lenne új rendezvényekre, attrakciókra forrást találni és költeni. A kihasználtságot növelheti egy turisztikai kártya bevezetése, illetve mobilalkalmazás fejlesztése.

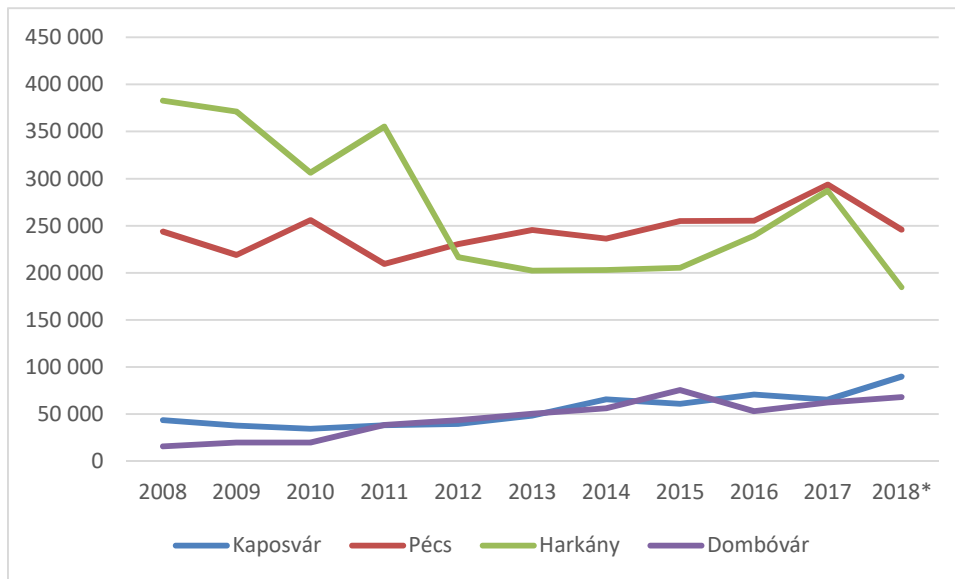
A turisztikai stratégiát elősegítő további ötletek:

- a kaposvári vár legalább az egyik oldalának rekonstrukciója, felépítése (régészeti és tudományos szempontból alátámasztható módon)
- szentjakabi apátság épületegyüttesének újjáépítése, hogy tényleges épületet mutathassunk romok helyett
- új szobrok: Salamon és Géza herceg (Szentjakab), Rippl-Rónai festményalakjainak szobrai (pl. Kalitkát tartó nő c. kép alakja vagy a Kórház anyaépülete előtt a „Kövezik a kaposi Fő utcát” c. festmény alakjai)
- Makovecz Imre által tervezett templom megvalósítása a Városligetben vagy a Desedán

- Vaszary János fókuszba állítása, a szülőházban cserélődő kiállítások, festmények. A kórház déli tömbjében kialakuló parkot nevezze el róla a város, készüljenek el és kerüljenek ki közterületre a festményein megörökített kerti bútorok.
- új, egyedi látnivaló, a Gyönyörök kertjének kialakítása a Donnerben a Balázs János utcai műteremlakások mellett vagy a Kapos-part rehabilitációjával egybekötve a folyóparton: a Szokolaberekben, esetleg a Desedán.
- Régi vigalmi negyed feltámasztása a szép panorámájú Ivánfahegy pincéiben jó minőségű borokkal, falusi fogadókkal, egy-két napos búcsúkkal bizonyítani a „Jó bort mérnek Füreden és Kaposvárott” mondás érvényességét.
- Cseri park turisztikai célú hasznosítása pl. lombkoronaösvény, kaland- vagy játszópark, egyedi tervezésű kilátó
- belváros és a Rippl-Rónai Emlékház összekötése egy tematikus sétánnyal, túraútvonallal az új közúti felüljárón keresztül, további attrakciók (pl. kápolna) érintésével
- a 67-es úthoz kapcsolódó építkezések során elkészülő Balaton és Kaposvár közötti kerékpárút folytatódjon a Zselicen keresztül Szigetvárig vagy akár azon túl is, segítve a turisztikai tengely kialakulását
- olyan új épület, ami illeszkedik a város hangulatához, de ugyanakkor új, modern jelképe is lehet a városnak.
- újuljanak meg a Rippl-Rónai Múzeum kiállításai oly módon, hogy a kínálatuk kiemelkedik a többi, hasonló nagyságú város múzeumának kínálata közül,
- alakuljanak újra, vagy jöjjenek létre a klaszterek pl. lovas, gyalogtúrák, kerékpáros témában
- minden jövőbeli fejlesztésnél legyen valami olyan ötlet, eszköz, ami köré sztori építhető, amittől jól kommunikálhatóvá válik az attrakció pl. egyedi tervezésű kilátó

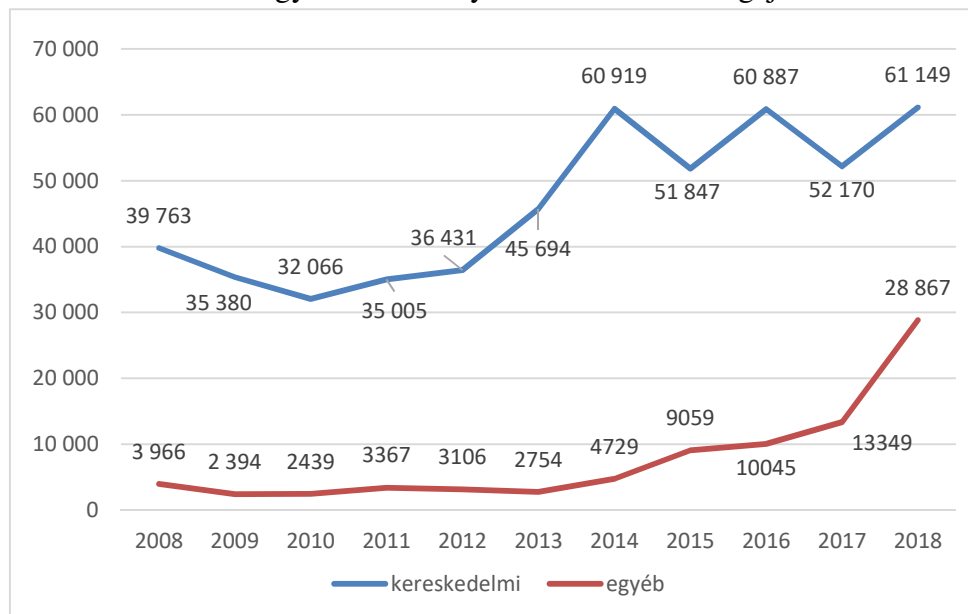
2. Kaposvár 10 éven belül legyen a dél-dunántúli turisztikai régió második leglátogatottabb települése, és/vagy 10 éven belül legyen legalább 100 000 a városban eltöltött kereskedelmi vendégéjszakák száma

A dél-dunántúli turisztikai régióban a KSH adatai alapján Pécs és Harkány kiemelkedik a vendégéjszakák számát tekintve. Pécs hagyományosan népszerű desztináció a turisták körében, gazdag kulturális öröksége nagy látogatottságot predesztinál. A szálláshelyeinek kapacitása kb. három-négyszerese a kaposvárinak. Harkány klasszikus, gyógyturizmusból élő település, mely hosszú tartózkodási időt eredményező turizmusfajta, így nem meglepő, hogy jelentős vendégéjszaka-számokat tud felmutatni. Kaposvár és Dombóvár hasonló adatokat produkált az elmúlt tíz évben, így elsődlegesen Dombóvár tartós megelőzése, a Pécs-Harkányt közelítő vendégéjszaka elérése lehet városunk célja. Tíz éves időtávban a régiós második hely csak akkor megközelíthető, ha jelentősen bővül a szálláshelyek köre és azok kihasználtsága is kiemelkedő a jó szervezőmunkának köszönhetően.

* 2018-ban csak Kaposvárra vonatkozóan állnak rendelkezésre az egyéb szálláshelyek adatai, a többi város esetében csak a kereskedelmi szálláshelyek szerepelnek.

Csak Kaposvár vendégéjszaka adatait tekintve látható, hogy az elmúlt években jelentős a növekedés, 2018-ban kiemelkedő évet zárt a város, ami elsősorban annak köszönhető, hogy többszörösére emelkedett az egyéb szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma.

A sportrendezvények mellett a jelenlegi nagyrendezvények idején, valamint konferenciák megpályázásakor is gátat szab, hogy nincs megfelelő létesítmény, ahol nagyobb számú csoportokat el tudunk jó minőségben szállásolni. A kemping és a fürdő mellé tervezett szálloda építésén túl mindenképpen előrelendítené a turizmust és a városképet, ha a Kossuth téren álló Kapos Hotel mind külsőben, mind belsőben megújulna. Központi elhelyezkedésével ideális a kulturális rendezvények, konferenciák, városlátogatásra érkező csoportok, családok számára.

A jó minőségű szálláshely-kínálat és a többnapos időtöltést kereső turisták arányának növelése a turisztikai költségekben, így a helyi gazdaságra gyakorolt pozitív hatásokban is megjelenik. Az ezt tapasztaló helyi vállalkozók aktívabbá válnának a szolgáltatásokat, együttműködésekkel illetően, így nem várna minden szereplő arra, hogy az önkormányzat tegye meg az első lépést ezen a téren.

3. Kaposvár rendezvényei újuljanak meg és közülük legyen legalább egy, ami kiemelkedik a vidéki városok rendezvényei közül

A kaposvári rendezvénynapotár évek óta változatlan, aminek nagy előnye, hogy az országosan rendkívül telített éves rendezvénynapotárban a versenytársakkal nincs időpontütközés, ugyanakkor kiszámíthatóvá válik a kínálat, ami csökkenti a vendégek visszatérési hajlandóságát és a helyi lakosok elégedettségét egyaránt. Ezért a bizottság javasolja, hogy mindegyik rendezvényt egyenként elemezzenek a szakmabeliek és tegyenek konkrét jobbitó jellegű észrevételeket, amiket figyelembe lehet venni a következő évek programjainak összeállításakor. Ugyanakkor jelentős, nagyságrendileg nagyobb forrásokat kell a rendezvényekhez társítani, különben az újrapozicionálás elméleti síkon marad, a gyakorlatban nem történik meg a szintlépés. A rendezvényekre fordított jelentős forrásnövelés a promócióra is vonatkozzon, mert a jelenlegi szint kevés embert ér el, illetve a most összegyűjtött javaslatok sem hasznosulhatnak maximálisan, ha nincsenek marketing-szempontról meg támogatva. A rendezvények esetében különösen fontos lenne, hogy minél előbb, már előző év közepén, végén közölni lehessen a jövő évi időpontokat, hogy az utazásokat ehhez lehessen tervezni. Az elmúlt évek gyakorlatában ez sokszor januárra, februárra tolódott, ami elég későnek számít.

A meglévő rendezvények közül a Rippl-Rónai Fesztiválhoz javasolja a bizottság, hogy legyen ténylegesen összművészeti fesztivál, kapcsolódjanak hozzá digitális képkalkotáson alapuló programelemek és a szervezők támaszkodjanak az egyetemen rendelkezésre álló tudásra, hisz a digitális képkalkotás oktatásában élen kár a Kaposvári Egyetem Művészeti Kara. Somogy megye korábban a népművészet, néptánc gazdag forrása volt, kihalóban vannak ezek az értékek, holott megőrzésre, rendezvény keretein belül ápolásra érdemesek. A kaposvári civileknek létrehozott oldal, online felületek nagyon jól működnek, érdemes lenne a helyi művészeknek hasonló platformot létrehozni, így könnyebb lenne őket beépíteni a rendezvények programjába.

Szükség lenne az adventi rendezvények megújítására, modernebb tételére is. Erre jó példát ad a zágrábi vásár. A Jókai liget rekonstrukciójával, rehabilitációjával télen kialakítható lenne egy fák között haladó jégkorcsolya-pálya, amely az adventi időszakban jól egészítené ki a belvárosi vásárt. Egy ilyen fejlesztéssel könnyen válhatna a Kaposvári Advent a régió legjobb és legszebb karácsonyi vásárává.

A kulturális fesztiválok közül hiányzik egy populárisabb könnyűzenét témájú választó rendezvény, bár azt látni kell, hogy ezen a téren a magyar piac rendkívül telített, nehéz akár időpontban, akár közönségben megtalálni a még ki nem aknázott potenciált.

Szintén hiányzik a jazz műfaja városunkból, holott egy rendszeres jazz fesztivált vagy estét a többi rendezvényhez képes kisebb, akár százezres nagyságrendű költségvetésből is meg lehet

szervezni, országos jelentőségű zenészek, zenekarok is szerződethetők ebből a keretből. Remekül társítható hozzá a gasztronómia, így pl. a kaposvári élelmiszergyártók termékei, a régióbeli borászok vagy akár a néptáncosok, festőművészek is. A műfaj közönsége jó turistának számít érdeklődési körét, költési hajlandóságát illetően. Érdeemes megvizsgálni, hogy miként oldható meg az ilyen jellegű programok belépőjegyessé tétele, hisz megfelelő látogatottság esetén a rendezvény akár önfenntartóvá is válhat. A jazznek a populáris irányzatát, a ragtime, bigband műfajokkal kiegészítve kell fókuszba helyezni azzal, hogy minden évben kapjanak megjelenési, fellépési lehetőséget a helyi tehetségek, akiknek fejlődést jelent, hogy színpadra léphetnek már akkor, amikor teljes, önálló koncertre még nincsenek felkészülve.

Felmerült továbbá egy jótékonysági utcazenei fesztivál ötlete, ahol a látogatóknak lehetőségük lenne egy-egy szervezet támogatására (nagy családosok, anyaotthon, hajléktalanszálló stb.).

A meglévő rendezvények megújítása mellett az is fontos, hogy legyen közöttük egy zászlóshajó, aminek említésére szerte az országban Kaposvár jut az emberek eszébe, mint pl. a virágkarneválról Debrecen. Erre a rendezvényre rá kell áldozni a jelenlegi legdrágább rendezvény költségének a többszörösét. A programot illetően alapos vizsgálat, felmérés szükséges a mit, miért, kiknek, kikkel, hogyan és mennyiért kérdések megválaszolásához. A tematika meghatározásában a megszokott területeken (komolyzene, populáris zene, képzőművészet, színház) kívül is érdemes gondolkodni (kórusok, festőtábor, festőtelep, commedia dell'arte, diákszínház, Somogy népművészete, néptánc, lovas attrakciók, lovasíjászat).

A Marketing és Turisztikai Bizottság hisz abban, hogy a turizmust hosszú távon is a stratégiaileg fontos területek között kell tartani, hisz a rés piacok feltérképezésével meg tudjuk találni azokat a szegmenseket, ahol versenyképesek tudunk lenni, ahol élményt tudunk adni, amit szívesen megosztanak az emberek a közösségi oldalakon is. Az eddig városfejlesztési dokumentumokban a turizmus kiemelt területként szerepelt, a statisztikai adatok alapján az elmúlt években fejlődés figyelhető meg. Viszont azt is látni kell, hogy az ország számos települése hasonló előrelépést mutat, velük szemben ki kell alakítani a relatív előnyt, erre jelentős forrásokat kell áldozni. A turizmus így lesz eszköz arra, hogy Kaposvár lakosai profitáljanak belőle anyagi és erkölcsi értelemben egyaránt.

Kaposvár, 2019. március 26.

Pintér Attila
tanácsnok

HATÁROZATI JAVASLAT:

Kaposvár Megyei Jogú Város Közgyűlése megtárgyalta és elfogadta a Marketing és Turisztikai Bizottság Kaposvár hosszú távú turisztikai fejlesztési irányaira vonatkozó javaslatairól szóló előterjesztést.

Felelős: Pintér Attila tanácsnok
Közreműködik: Jenei Zoltánné igazgató
Határidő: azonnal